

مطالب عربی یازدهم هنرستان

درس اول و دوم: فعل امر حاضر

فعل امر حاضر/مخاطب: (دستور به انجام دادن کاری یا حالتی) / (باید)

الف. حذف حرف مضارعه (ت) از اول فعل مخاطب.

ب. مجزوم کردن آخر فعل:

۱. تبدیل (اَ) ضمه به ساکن (سکون) (—)

۲. حذف نونِ إعراب، از آخر فعل

ج. آوردن همزه امر در اول فعل در صورتی که بعد از حذف حرف مضارعه (ت)، حرفی ساکن باشد.

* نون جمع مؤنث، ضمیرِ فاعلی (انجام دهنده ی فعل) است، و هرگز حذف نمی شود.*

مثال برای فعل امر حاضر از ثلاثی مجرد:

أنتِ تَكْتُبِ	كُتِبْ	أُكْتُبْ: بنویس (تو مذکر)
أنْتِما تَكْتُبانِ	كُتِبَانِ	أُكْتُبَا: بنویسید (شما دو مرد)
أنْتِمْ تَكْتُبُونَ	كُتِبُونَ	أُكْتُبُوا: بنویسید (شما جمع آقایان)
أنتِ تَكْتُبِينَ	كُتِبِينَ	أُكْتُبِي: بنویس (تو مؤنث)
أنْتِما تَكْتُبانِ	كُتِبَانِ	أُكْتُبَا: بنویسید (شما دو زن)
أنْتِمْ تَكْتُبْنَ	كُتِبْنَ	أُكْتُبْنَ: بنویسید (شما جمع خانمها)

مثال های بیشتر برای امر حاضر از ثلاثی مجرد:

أنتِ	تَجَلْسِ: اجلس (بنشین تو مذکر)	تَفْتَحِ: افتح (باز کن تو مذکر)	تَنْصِرِ: أنصِر (یاری کن تو مذکر)
أنْتِما	تَجَلْسَا: اجلسا (بنشینید شما دو مرد)	تَفْتَحَا: افتحا (باز کنید شما دو مرد)	تَنْصِرَا: أنصِرَا (یاری کنید شما دو مرد)
أنْتِمْ	تَجَلْسُوا: اجلسوا (بنشینید شما جمع آقایان)	تَفْتَحُوا: افتحوا (باز کنید شما جمع آقایان)	تَنْصِرُوا: أنصِرُوا (یاری کنید شما جمع آقایان)
أنتِ	تَجَلْسِي: اجلسی (بنشین تو مؤنث)	تَفْتَحِي: افتحي (باز کن تو مؤنث)	تَنْصِرِي: أنصِرِي (یاری کن تو مؤنث)
أنْتِما	تَجَلْسَا: اجلسا (بنشینید شما دو زن)	تَفْتَحَا: افتحا (باز کنید شما دو زن)	تَنْصِرَا: أنصِرَا (یاری کنید شما دو زن)
أنْتِمْ	تَجَلْسْنَ: اجلسن (بنشینید شما جمع خانمها)	تَفْتَحْنَ: افتحن (باز کنید شما جمع خانمها)	تَنْصِرْنَ: أنصِرْنَ (یاری کنید شما جمع خانمها)

مثال برای فعل امر حاضر از باب استفعال ثلاثی مزید:

اَسْتَخْرِجُ: بیرون بیاور (تو مذکر)	سَتَخْرِجُ	أَنْتَ تَسْتَخْرِجُ
اَسْتَخْرِجَا: بیرون بیاورید (شما دو مرد)	سَتَخْرِجَانِ	أَنْتُمَا تَسْتَخْرِجَانِ
اَسْتَخْرِجُوا: بیرون بیاورید (شما جمع آقایان)	سَتَخْرِجُونَ	أَنْتُمْ تَسْتَخْرِجُونَ
اَسْتَخْرِجِي: بیرون بیاور (تو مؤنث)	سَتَخْرِجِينَ	أَنْتِ تَسْتَخْرِجِينَ
اَسْتَخْرِجَا: بیرون بیاورید (شما دو زن)	سَتَخْرِجَانِ	أَنْتُمَا تَسْتَخْرِجَانِ
اَسْتَخْرِجْنَ: بیرون بیاورید (شما جمع خانمها)	سَتَخْرِجْنَ	أَنْتُنَّ تَسْتَخْرِجْنَ

مثال های بیشتر برای امر حاضر از بقیه باب های ثلاثی مزید:

باب «مفاعله»	باب «تفعیل»	باب «إفعال»	
تُشَارِكُ: شَارِكٌ (مشارکت کن تو مذکر)	تُقَدِّمُ: قَدِّمُ (تقدیم کن تو مذکر)	تُكْرِمُ: اِكْرِمُ (احترام بگذار تو مذکر)	أَنْتَ
تُشَارِكَانِ: شَارِكَا (مشارکت کنید دو مرد)	تُقَدِّمَانِ: قَدِّمَا (تقدیم کنید دو مرد)	تُكْرِمَانِ: اِكْرِمَا (احترام بگذارید دو مرد)	أَنْتُمَا
تُشَارِكُونَ: شَارِكُوا (مشارکت کنید مردان)	تُقَدِّمُونَ: قَدِّمُوا (تقدیم کنید مردان)	تُكْرِمُونَ: اِكْرِمُوا (احترام بگذارید مردان)	أَنْتُمْ
تُشَارِكِينَ: شَارِكِي (مشارکت کن تو مؤنث)	تُقَدِّمِينَ: قَدِّمِي (تقدیم کن تو مؤنث)	تُكْرِمِينَ: اِكْرِمِي (احترام بگذار تو مؤنث)	أَنْتِ
تُشَارِكَانِ: شَارِكَا (مشارکت کنید دو زن)	تُقَدِّمَانِ: قَدِّمَا (تقدیم کنید دو زن)	تُكْرِمَانِ: اِكْرِمَا (احترام بگذارید دو زن)	أَنْتُمَا
تُشَارِكْنَ: شَارِكْنَ (مشارکت کنید زنان)	تُقَدِّمْنَ: قَدِّمْنَ (تقدیم کنید زنان)	تُكْرِمْنَ: اِكْرِمْنَ (احترام بگذارید زنان)	أَنْتُنَّ
باب «تَفَعَّل»	باب «انفعال»	باب «افتعال»	
تَتَقَرَّبُ: تَقَرَّبٌ (نزدیک شو تو مذکر)	تَنْهَدِمُ: اِنْهَدِمٌ (نابود شو تو مذکر)	تَسْتَعْمَلُ: اِسْتَعْمَلٌ (کار کن تو مذکر)	أَنْتَ
تَتَقَرَّبَانِ: تَقَرَّبَا (نزدیک شوید دو مرد)	تَنْهَدِمَانِ: اِنْهَدِمَا (نابود شوید دو مرد)	تَسْتَعْمَلَانِ: اِسْتَعْمَلَا (کار کنید دو مرد)	أَنْتُمَا
تَتَقَرَّبُونَ: تَقَرَّبُوا (نزدیک شوید مردان)	تَنْهَدِمُونَ: اِنْهَدِمُوا (نابود شوید مردان)	تَسْتَعْمَلُونَ: اِسْتَعْمَلُوا (کار کنید مردان)	أَنْتُمْ
تَتَقَرَّبِينَ: تَقَرَّبِي (نزدیک شو تو مؤنث)	تَنْهَدِمِينَ: اِنْهَدِمِي (نابود شو تو مؤنث)	تَسْتَعْمَلِينَ: اِسْتَعْمَلِي (کار کن تو مؤنث)	أَنْتِ
تَتَقَرَّبَانِ: تَقَرَّبَا (نزدیک شوید دو زن)	تَنْهَدِمَانِ: اِنْهَدِمَا (نابود شوید دو زن)	تَسْتَعْمَلَانِ: اِسْتَعْمَلَا (کار کنید دو زن)	أَنْتُمَا
تَتَقَرَّبْنَ: تَقَرَّبْنَ (نزدیک شوید زنان)	تَنْهَدِمْنَ: اِنْهَدِمْنَ (نابود شوید زنان)	تَسْتَعْمَلْنَ: اِسْتَعْمَلْنَ (کار کنید زنان)	أَنْتُنَّ

	باب «استفعال»	باب «تفاعل»	
	تَسْتَقْبِلُ: اسْتَقْبَلْ (پذیرایی کن تو مذکر)	تَتَدَاوَعُ: تَدَاوَعْ (دفاع کن تو مذکر)	أَنْتَ
	تَسْتَقْبِلَانِ: اسْتَقْبِلَا (پذیرایی کنید دو مرد)	تَتَدَاوَعَانِ: تَدَاوَعَا (دفاع کنید دو مرد)	أَنْتُمَا
	تَسْتَقْبِلُونَ: اسْتَقْبِلُوا (پذیرایی کنید مردان)	تَتَدَاوَعُونَ: تَدَاوَعُوا (دفاع کنید مردان)	أَنْتُمْ
	تَسْتَقْبِلِينَ: اسْتَقْبِلِي (پذیرایی کن تو مؤنث)	تَتَدَاوَعِينَ: تَدَاوَعِي (دفاع کن تو مؤنث)	أَنْتِ
	تَسْتَقْبِلَانِ: اسْتَقْبِلَا (پذیرایی کنید دو زن)	تَتَدَاوَعَانِ: تَدَاوَعَا (دفاع کنید دو زن)	أَنْتُمَا
	تَسْتَقْبِلْنَ: اسْتَقْبِلْنَ (پذیرایی کنید زنان)	تَتَدَاوَعْنَ: تَدَاوَعْنَ (دفاع کنید زنان)	أَنْتُنَّ

